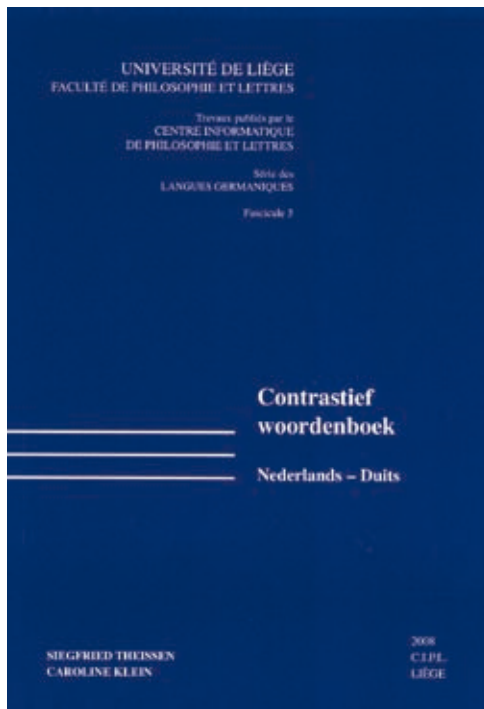

'InZicht' licht u in over nieuwe boeken, congressen en lezingen in taalkundig Nederland en België. Vermelding in deze rubriek betekent niet dat de redactie ze aanbeveelt. Voor een zo volledig mogelijk beeld hebben wij ook uw hulp nodig. Weet u iets waarvan u denkt dat het in deze rubriek thuishoort, laat het ons dan weten. Verschijningsdata en prijzen onder voorbehoud.

Falsche Freunde

'Valse vrienden' zijn woorden die in twee talen dezelfde of bijna dezelfde vorm hebben, maar een verschillende betekenis. Voorbeelden: het Amerikaans-Engelse *cellphone* (niet 'telefooncel' maar 'mobieltje'), het Franse *milieu* (niet 'leefomgeving' maar 'onderwereld' of 'midden'), het Spaanse *autobombo* ('zelfverheerlijking' en niet 'autobom') en het Duitse *Kachel* (niet 'kachel' maar 'tegel').

Zo'n vijfhonderd Duits-Nederlandse 'falsche Freunde' zijn nu bijeengebracht in het *Contrastief woordenboek Nederlands-Duits*, samengesteld door Siegfried Theissen en Caroline Klein van de Universiteit van Luik. Maar er staat nog veel meer in dit boek dan enkel valse vrienden, namelijk "duizenden lexicologische valstrikken waarmee Nederlandstaligen die Duits leren, geconfronteerd worden omdat de beide talen zo nauw verwant zijn". Zo zijn er veel spreekwoorden en uitdrukkingen die net iets anders zijn: wij zeggen dat we ons 'groen en geel' ergeren, maar de Duitser ergert zich 'grün und blau'; en *arm als een kerkrat* is in Duitsland *arm wie ein Kirchenmaus*.

Ook de voorzetsels waar we aan gewend zijn kunnen voor verwarring zorgen (*verliefd zijn op* tegenover *verliebt sein in*), evenals de lidwoorden (niet *der Knie* maar *das Knie*), de hulpwerkwoorden (*inkopen doen* tegenover *Einkaufen machen*) en de wederkerende werkwoorden (*bemachtigen* tegenover *sich bemächtigen*). En dat is niet alles, want het boek bevat ook nog overzichten van net iets verschillende voor- en achtervoegsels, afwijkende woordvormingen en allerlei werkwoorden die zich in het Duits net iets anders gedragen (bijvoorbeeld scheidbaar tegenover onscheidbaar: 'hij incasseerde' is in het Duits 'er kassierte ein').

Het woordenboek bevat in totaal meer dan vijfduizend 'contrastieven'. En wie de geleerde kennis uit het boek ook nog wil oefenen, kan terecht op een bijbehorende website met 1500 oefeningen – zodat men daarna 'Der Zug donnerte vorüber' nooit meer zal vertalen als 'De zeug donderde voorover.'

Contrastief woordenboek Nederlands-Duits is een uitgave van het Centre Informatique de Philosophie et Lettres in Luik en kost € 30.– (gelijmd, 212 blz.). Zonder ISBN. Zie de aanbieding op bladzijde 64.

■ KEMPENS HERBARIUM

A.P. de Bont (1889-1973) was de auteur van het onder kenners zeer gewaardeerde, tot nu toe vierdelige *Dialect van Kempenland, meer in het bijzonder d'Oerse taal* (1958-1969). In 2003 kwam

er een onvoltooid manuscript van De Bonts hand boven water, dat handelde over Kempense en Oerlese dialectbenamingen voor planten. Dit manuscript werd bewerkt en aangevuld door de Brabantse streektaalfunctionaris Jos Swanenberg, en het is nu uitgegeven als deel vijf van De Bonts woordenboek. De soms zeer uitgebreide beschouwingen worden toegelicht met informatie over toponiemen en volksgebruiken, en met gedichten en liedjes.

Het herbarium van De Bont. Dialect van Kempenland, meer in het bijzonder d'Oerse taal. Deel V is verschenen bij Uitgeverij Van de Berg en kost € 22,50 (ingenaaid, 220 blz.).

ISBN 978 90 5512 300 1

■ PORTUGEES

De serie 'Praktijkwoordenboeken' van Van Dale ("middelgrote woordenboeken voor de dagelijkse (kantoor)praktijk"), is uitgebreid met de delen Portugees-Nederlands (44.000 tref-

woorden) en Nederlands-Portugees (49.000 trefwoorden). Deze praktijkwoordenboeken bestrijken vooral de hedendaagse woordschat: de woorden van nu zoals gebruikt in de media en op internet. De gegeven vertalingen worden waar nodig verduidelijkt met voorbeeldzinnen. Zoals de laatste jaren gebruikelijk in woordenboeken zijn ook tal van informatieve kaders opgenomen, over taalkundige en encyclopedische onderwerpen.

Praktijkwoordenboek Portugees-Nederlands (gebonden, 609 blz.) en *Praktijkwoordenboek Nederlands-Portugees* (gebonden, 907 blz.) kosten € 49,50 per deel. ISBN 978 90 6648 278 4 (P-N) 978 90 6648 277 7 (N-P)

■ GROTE WOORDENBOEKEN

Eind vorig jaar verscheen bij Van Dale de vierde editie van alle 'Grote woordenboeken', dat wil zeggen het *Groot woordenboek hedendaags Nederlands* en de grote tweedelige vertaalwoordenboeken Engels, Duits en Frans (met in ieder

deel zo'n 100.000 à 120.000 trefwoorden). De boeken zijn herzien en geactualiseerd, maar de opvallendste verandering zit in de uiterlijke vorm, want de voorheen kloeke banden van elk bijna drie kilo zijn nu ieder in twee handzamere delen gesplitst – zodat de woordenboeken nu per taal uit vier delen bestaan.

De setprijs per taal is € 195,-; losse dubbeldelen (bijvoorbeeld enkel Engels-Nederlands) en het *Woordenboek hedendaags Nederlands* kosten € 99,-. Zie voor verdere informatie www.vandale.nl.

■ MINIWOORDENBOEKEN

Van Dale heeft zijn reeks miniwoordenboeken flink uitgebreid, met deeltjes over het Indonesisch, Deens, Noors, Zweeds, Turks en

Portugees. (Engels, Frans, Duits, Spaans en Italiaans waren al eerder verschenen.) De boekjes op zakformaat geven van circa 10.000 woorden de vertaling in en uit de vreemde taal.

Prijs: € 7,50 per stuk (gebonden, circa 480 blz.).

■ MONDELINGE TAALVAARDIGHEDEN

Jezelf mondeling goed kunnen uitdrukken is iets wat geleerd kan worden, aldus taalbeheerser Susanne Gerritsen. In *Een goed verhaal* doet zij uit de doeken hoe je je kunt voorbereiden op een gesprek, een presentatie of een pleidooi en hoe je die tot een succesvol einde kunt brengen. De wetenschappelijk theorie hierover – hoe gaat mondelinge communicatie precies in zijn werk? – vormt de basis voor dit boek, maar deze wordt uitgelegd en verlevendigd met praktijkvoorbeelden en hier en daar een anekdote. En uiteraard worden er ook veel tips en adviezen gegeven over wat je wel of juist niet moet doen.

Een goed verhaal. Presenteren, praten, pleiten is verschenen bij Uitgeverij Nieuwezijds en kost € 19,95 (gelijmd, 240 blz.). ISBN 978 90 5712 257 6

■ LOGOPEDIE

Hoewel veel mensen logopedie associëren met spraakstoornissen, omvat het studiegebied van de logopedie als (klinische) wetenschap ook niet-verbale communicatie en daaraan gerelateerde stoornissen. Het tweedelige leerboek *Basisbegrippen logopedie* biedt een eerste kennismaking met inzichten, begrippen en termen uit de logopedie, en de behandelingsmethoden die toegepast worden. Het eerste deel, *Logopedie en communicatie*, gaat in op de verschillende vormen van communicatie (spraak, schrift en gebarentaal) en op linguïstische en neurolinguïstische aspecten van communicatie. Deel twee, *Communicatiestoornissen*, behandelt de verschillende stoornissen waar logopedisten mee te maken krijgen, zoals stem- en articulatiestoornissen, dyslexie, dyscalculie, stotteren en afasie, en sluit af met een hoofdstuk over tests en testgebruik. Het boek is in de eerste plaats geschreven voor studenten in de logopedie.

Basisbegrippen logopedie. Deel 1: Logopedie en communicatie en Deel 2: Communicatiestoornissen van John Van Borsel zijn uitgaven van Acco en kosten € 40,- resp. € 54,- (ingenaaid, 282 resp. 528 blz.). ISBN 978 90 334 7085 1 resp. 978 90 334 7140 7

■ DYSLEXIE

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door problemen bij het (leren) lezen en spellen op woordniveau. De aanpak ervan is gebaat bij vroegtijdige signalering in het onderwijs, gevolgd door een adequate aanpak in de zorg.

In het boek *Onderkenning en aanpak van leesproblemen en dyslexie* gaan verschillende experts in op de tegenwoordige aanpak van dyslexie in het basis- en middelbaar onderwijs, en op de vraag hoe die nog verbeterd kan worden. Het boek is een neerslag van het congres *Effectief dyslexiebeleid in Nederland*, dat in 2006 door de Stichting Dyslexie Nederland werd gehouden.

Onderkenning en aanpak van leesproblemen en dyslexie, onder redactie van Ludo Verhoeven en Hanneke Wentink, is een uitgave van Garant en kost € 26,- (gelijmd, 248 blz.). ISBN 978 90 441 2294 7

■ BIJBELWOORDENBOEK

Het *Groot bijbels woordenboek* verklaart 1300 begrippen (*aalmoes, aanbidden, aangezicht*) en namen (Aäron, Abraham, Adam) uit de Bijbel. Als basis hiervoor is de NBG-vertaling uit 1951 genomen – nog steeds de meestgebruikte Bijbelversie, aldus de auteur. De lemma's zijn vrij beknopt en geven behalve een verklaring of uitleg ook de relevantere vindplaatsen in de Bijbel.

Groot bijbels woordenboek van dr. L.A. Sijnders is een uitgave van Just Publishers en kost € 19,95 (gebonden, 285 blz.). ISBN 978 90 77895 77 1

■ DICHT- EN SCHRIJFHULP

De Vlaamse schrijver Karel Jonckheere heeft ooit gezegd: "Niet dat er gedichten worden geschreven is vreemd. Dat niet iedereen ze schrijft is onrustwekkend." Wie zich door deze woorden aange-

spoord voelt, en wie zijn gedichten niet in de klassieke vormen wil gieten, kan voor "de regels van het vrije vers" terecht in *Gedichten schrijven* van dichter Chrétiën Breukers. Dit boek is eigenlijk ook een handleiding 'dichter worden', want het gaat niet enkel in op de techniek en het vakmanschap, maar ook op onder meer motivatie en inspiratie, het herschrijven en redigeren, het lezen van andermans gedichten, het beginnen van een poëzieblog en het vinden van een uitgever.

Wie het dichten of schrijven liever niet alleen doet, kan ondersteuning zoeken in een schrijfgroep, waarin de leden elkaar bij het schrijven begeleiden. In *De muze zit aan* legt schrijftrainer Will van Sebille uit hoe zo'n

schrijfgroep functioneert en hoe de leden elkaar bij het schrijven kunnen helpen en stimuleren.

- *Gedichten schrijven. De regels van het vrije vers* is een uitgave van Augustus en kost € 12,50 (gelijmd, 144 blz.). ISBN 978 90 457 0204 9
- *De muze zit aan. Werkboek voor schrijfgroepen* is verschenen bij De witte uitgeverij en kost € 29,50 (gelijmd, 138 blz.). ISBN 978 90 78809 08 1

EN VERDER

- *Arabisch voor beginners 2. Een werkboek voor de studie van het Modern Standaard-arabisch* van Ed de Moor en Ankie van Pel. Tweede deel van leerboek Arabisch, ook geschikt voor zelfstudie. De teksten en dialogen zijn te beluisteren met de bijbehorende cd. Coutinho, € 31,50 (ingenaaid, 280 blz.). ISBN 978 90 469 0106 9
- *Chinees in tien verdiepingen. Mandarijn voor het voortgezet onderwijs* van Ans van Broekhuizen-de Rooij e.a. Lesmethode Chinees voor "ambitieuze leerlingen", met ook aandacht voor de Chinese cultuur en literatuur. Leiden University Press, € 40,- (ingenaaid, 236 blz.). ISBN 978 90 8728 032 1
- *Turks - Türkçe. Leerboek met oefeningen* van Semahat Resmi. Zelfstudieboek dat Nederlandstaligen de eerste beginselen van het Turks bijbrengt. Incl. twee cd-roms met luisteroefeningen. Acco, € 47,- (ingenaaid, 252 blz.). ISBN 978 90 334 7086 8
- *Academisch schrijven. Een praktische gids* van Lieve De Wachter en Carolien Van Soom. Praktische handleiding voor studenten voor het schrijven van verslagen, werkstukken en scripties. Ook geschikt voor zelfstudie. Acco, € 18,- (ingenaaid, 109 blz.). ISBN 978 90 334 7099 8
- *Schrijven in stappen. Handboek voor de verslaglegging van literatuuronderzoek* van Esther Haag en Jeanne Dirven. Derde druk van uit 1993 stammende handleiding in stappen (voorbereiden, schrijven, herschrijven) voor het schrijven van een rapportage of literatuurverslag. Uitgeverij Lemma, € 22,- (ingenaaid, 170 blz.). ISBN 978 90 5931 273 9
- *Check je brief. Tips en checklists voor betere brieven en e-mails* van Eric Tiggeler. Over opbouw, toon en stijl van doeltreffende zakelijke correspondentie. Sdu, € 11,95 (ingenaaid, 120 blz.). ISBN 978 90 12 12897 1
- *Negen regels naar een duidelijke tekst* van Paul R. Jurriëns. Kort en bondig handboek voor het schrijven van begrijpelijke en prettig leesbare teksten. Kluwer, € 14,90 (gelijmd, 63 blz.). ISBN 978 90 13 06167 3
- *De knickers van het spel. Handboek tekstrevisie* van Paul Gillaerts en Priscilla Heynderickx. Overzicht van knelpunten op het gebied van spelling, woordgebruik, zinsbouw en stijl, dat van pas kan komen bij het reviseren en redigeren van teksten. Garant, € 15,- (gelijmd, 152 blz.). ISBN 978 90 441 2321 0 ■